

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Władysław Pawlak (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku C. S.P.A. w stanie upadłości likwidacyjnej w M. (Włochy)
przy uczestnictwie S. C. i A. C.

o stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 26 lutego 2016 r.,

zażalenia uczestników postępowania

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 17 września 2014 r.,

1. odrzuca zażalenie od rozstrzygnięcia zawartego w punkcie pierwszym sentencji zaskarżonego postanowienia;

2. oddala zażalenie w pozostałym zakresie;

3. zasądza od uczestników na rzecz wnioskodawcy 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem, Sąd Apelacyjny odrzucił wniosek uczestników S. C. i A. C. o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 6 grudnia 2013 r. oraz ich skargę kasacyjną od tego postanowienia.

W uzasadnieniu wyjaśnił, że wniosek uczestników o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia z dnia 6 grudnia 2013 r. został złożony za pośrednictwem ich pełnomocnika w dniu 16 grudnia 2013 r., a zatem po upływie ustawowego tygodniowego terminu wskazanego w art. 387 § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. W konsekwencji dwumiesięczny termin do wniesienia skargi kasacyjnej rozpoczął bieg w dniu 13 grudnia 2013 r. i upłynął w dniu 13 lutego 2014 r. Tymczasem uczestnicy skargę kasacyjną wnieśli w dniu 21 marca 2014 r., a zatem po upływie ustawowego terminu, co skutkowało musiło jej odrzuceniem na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁵ § 1 k.p.c.

W zażaleniu uczestnicy zaskarżając powyższe postanowienie w całości, wnieśli o jego uchylenie w części odrzucającej wniosek o sporządzenie uzasadnienia postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 6 grudnia 2013 r. oraz o zmianę postanowienia w części odrzucającej skargę kasacyjną przez stwierdzenie, że została wniesiona w terminie.

Zarzucili naruszenie prawa procesowego, art. 398⁵ k.p.c., przez niezastosowanie przepisu precyzyjnie określającego termin do wniesienia skargi kasacyjnej w przypadku doręczenia uzasadnienia orzeczenia (przy faktycznym doręczeniu uczestnikom postępowania odpisu orzeczenia wraz z uzasadnieniem); art. 379 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 398⁵ k.p.c., przez pozbawienie ich możliwości obrony swoich praw, gdyż postępowali na podstawie błędnych decyzji wydanych przez Sąd Apelacyjny, a w przypadku prawidłowego prowadzenia postępowania i odrzucenia ich wniosku o sporządzenie uzasadnienia, przysługiwałoby im prawo wniesienia skargi kasacyjnej w terminie dwumiesięcznym, liczonym od dnia 13 grudnia 2013 r.

W odpowiedzi na zażalenie, wnioskodawca wniósł o jego oddalenie z zasądzeniem na jego rzecz od uczestników kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uczestnicy zaskarżyli zarówno orzeczenie o odrzuceniu wniosku o sporządzenie i doręczenie im uzasadnienia postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 6 grudnia 2013 r., jak i orzeczenie o odrzuceniu skargi kasacyjnej od tego postanowienia. W związku z tym, że konsekwencją pierwszego z tych orzeczeń było odrzucenie skargi kasacyjnej na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 6 grudnia 2013 r., zgodnie z art. 394¹ § 1 k.p.c. środek odwoławczy był dopuszczalny jedynie na to ostatnie orzeczenie. W tej sytuacji procesowej postanowienie o odrzuceniu wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia z dnia 6 grudnia 2013 r. nie było orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie (art. 394¹ § 2 k.p.c.), a zatem środek odwoławczy w tej materii podlegał jako niedopuszczalny odrzuceniu na podstawie art. 373 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.

Zgodnie natomiast z art. 380 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., na wniosek strony Sąd Najwyższy rozpoznaje również i te postanowienia sądu drugiej instancji, które nie podlegały zaskarżeniu w drodze zażalenia, a miały wpływ na rozstrzygnięcie sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 r., I CZ 165/01, OSNC 2002/7/8/102).

Bezspornym jest, że tygodniowy termin do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia z dnia 6 grudnia 2013 r., wydanego na rozprawie, upłynął 13 grudnia 2013 r., zaś uczestnicy uczynili to dopiero 16 grudnia 2013 r., sprzecznie z art. 387 § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. Dlatego odrzucenie tego wniosku przez Sąd Apelacyjny było prawidłowe.

Jakkolwiek Sąd Apelacyjny błędnie przyjął, iż termin do wniesienia skargi kasacyjnej w tej sprawie rozpoczął bieg w dniu 13 grudnia 2013 r., bowiem przepis art. 398⁵ § 1 k.p.c. nie zawiera regulacji tego typu jak art. 369 § 2 k.p.c., to odrzucenie skargi kasacyjnej było zasadne.

Unormowanie przewidziane w art. 398⁵ § 1 k.p.c. należy rozumieć w ten sposób, że dwumiesięczny termin do wniesienia skargi kasacyjnej jest liczony od dnia prawidłowego doręczenia odpisu orzeczenia z uzasadnieniem, tj. zgodnie z wymogami z art. 387 § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. To zaś oznacza, że tylko wtedy, gdy strona w terminie tygodniowym zażądała doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem, można mówić o spełnieniu wymagania dla powstania możliwości wniesienia skargi kasacyjnej. Jeżeli więc, strona z takim wnioskiem nie wystąpiła lub uczyniła to z przekroczeniem terminu tygodniowego (art. 387 § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c.), przewidziany w art. 398⁵ § 1 k.p.c. dwumiesięczny termin w ogóle nie może rozpocząć biegu, a tym samym niemożliwe jest wniesienie skargi kasacyjnej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 11 grudnia 1996 r., I PKN 45/96, OSNAPiUS 1997/14/254; 19 kwietnia 1999 r., II CZ 23/99, OSNC 1999/11/195; 16 kwietnia 2008 r., I CZ 33/08 nie publ.; 8 listopada 2013 r., II UZ 58/13 nie publ.; 29 kwietnia 2015 r., IV CZ 8/15, nie publ.).

Nie można więc podzielić podniesionego w zażaleniu przez uczestników zarzutu nieważności postępowania, wskutek pozbawienia ich możliwości wniesienia skargi kasacyjnej do 13 lutego 2014 r., gdyby - jak twierdzą - ich spóźniony wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia z dnia 6 grudnia 2013 r. został niezwłocznie odrzucony. Jak wynika z jasnego i wyraźnego brzmienia powołanego przepisu art. 398⁵ § 1 k.p.c., dwumiesięczny termin do wniesienia skargi kasacyjnej rozpoczyna bieg od dnia doręczenia stronie skarżącej orzeczenia z uzasadnieniem.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., a o kosztach postępowania zażaleniowego w oparciu o przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c., art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.

Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 13 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 11 ust. 1 pkt 6 i § 5 pkt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (j.t. Dz. U. z 2013 r.,

poz. 461, ze zm.) w zw. z § 21 i 23 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800).

eb